

Verslag van een participant

Degenen die door omstandigheden niet naar de bijeenkomst van rekenlinialenverzamelaars konden komen hebben veel gemist. Een perfect georganiseerde gebeurtenis met vooral zeer originele onderdelen, zeer goede presentaties, leuke contacten met andere verzamelaars en veel plezier. Dit verslag is niet in chronologische volgorde.

Goede organisatie

Perfect georganiseerd omdat ik als niet organisatie lid en gewoon bezoeker geen enkel moment heb kunnen ontdekken dat iets mis gegaan is. Perfect georganiseerd omdat de timing van iedere gebeurtenis op de minuut klopte. Zonder problemen konden de mensen die iets te verkopen of ruilen hadden hun tafels inrichten onder controle van Nico Smalenburg die ook in de organisatie veel werk heeft verricht voor het bepalen van de locatie. Zonder zijn stem te hoeven verheffen had de woordvoerder van het organisatiecomité, Otto van Poelje met de hulp van zijn mede-organisatoren alles onder controle.

Er waren veel originele onderdelen die we nog niet op andere vergaderingen hebben meegemaakt. Wat dacht u van een leuk spel tijdens het diner op vrijdag, waarbij men eerst via foto's van molens, uit Jaap Dekker zijn verzameling, twee partners moest zoeken voor een spel waarbij men moest raden welk voorwerp er in een aantal kleine zakjes zat? Het effect was dat men weer andere mensen bij elkaar bracht en een heel leuke sfeer creëerde. De prijsuitreiking van dit originele spel was op zich zelf een leuk gebeuren. De drie prijswinnende drietallen kregen een mooi pakje stroopwafels maar nog veel mooier was de keuze uit negen folkloristisch uitzierende houten doosjes prachtig beschilderd door IJzebrand

Schuitema, de kunstenaar. Ik was fortuinlijk dat ik in een drietal zat met twee superintelligente voelers, Frans en Jo, zodat ik in de tweede prijs mocht meedelen en ook zo'n prachtig doosje van IJzebrand mee naar huis mocht nemen. Daar had ik altijd al een oogje op.

Er was ook een presentje voor de dames op originele manier gebracht. Zes heren moesten een strakgespannen touw ophouden waar een groot aantal bijzondere sjaals aan hingen. De hele zaal werd hiermee versierd. De dames mochten ieder twee sjaals naar hun keuze uitzoeken.

De Kasper-liniaal

Ook ergast de heer Kasper had voor iedereen een leuke verrassing namelijk een rekenliniaal die men zelf in elkaar moet zetten. Mooi verpakt (en gemaakt door het organiserende comité [Redacteur]) en aangekondigd door de zoon van de heer Kasper die een speech hield. Na het diner was er muziek, verzorgd door een gitariste en fluitiste. Muziek met liederen uit verschillende landen mooi gezongen door de gitariste. Origineel was ook de veiling, perfect geleid door David Rance met de hulp van Jaap en Frans Vaes. Mooie dingen werden er verkocht en slechts een paar zaken haalde niet de minimum gestelde prijs. Na de veiling vertelden de Amerikaanse en Duitse clubvoorzitters hunverhaal en gaf Chris Hakkaart een overzicht van activiteiten van verleden en toekomst van de Kring.

Een wisselwals

Zeer origineel was dat aan het einde van de vergadering rond zes uur op zaterdag aan de volgende organisator van de happening, Klaus Kühn, een kistje werd overhandigd dat van nu af ieder jaar wordt doorgegeven aan de volgende organisator. Het bevatte de

datums en namen van de vorige bijeenkomsten, mooi gegraveerd in messing gemonteerd opeen cilinder in de vorm van de befaamde Loga cilindervormige rekenlinialen. Gemaakt door Leo de Haan op zeer professionele manier.

Lezingen

Wat betreft lezingen heb ik nog zelden zo'n goede aanpak gezien. Het begin was overweldigend. Thomas van der Zijden hield een interessante lezing waarover ik uren daarna nog mensen hoorde zeggen hoe goed en duidelijk hij dat gedaan had. Ik heb wel eens gezegd dat managers, verzamelaars en leraren geboren worden en niet gemaakt. Nu Thomas is een geboren leraar.

Pierre Vander Meulen liet ons zien dat niet alle linialen een origineelontwerp hebben, maar wel eens sterk geïnspireerd zijn door andere ontwerpen, Han Wanders, als oud directeur van Alro, gaf ons voorbeelden van het grote gebied dat door Alro werd verzorgd en Simon van der Salm ging wat terug in de tijd en toonde spijkerschriftachtige tekens om te laten zien dat het rekenen al heel lang gedaan wordt. Alle presentaties waren interessant, op tijd en hadden in de middag ook weer een verrassingselement namelijk drie interviews met befaamde Nederlandse linialenontwerpers. Ook hier was David ingeschakeld en door zijn bijzondere manier van interviewen werd er vele malen gelachen. David had met opzet iedere geïnterviewde de naam Jan gegeven om aan de buitenlanders te laten weten dat dat de meest voorkomende naam in Nederland is. Herman van Herwijnen gaf tot slot de laatste informatie over de Catalogus op de CD.

Eten en drinken en de normale activiteiten alles perfect. Hoewel ik in bovenstaand verslag bijna iedere naam van de organisatoren heb genoemd in verband met één van de activiteiten zal u duidelijk zijn dat zij als team vele dingen samen gedaan

hebben. Otto van Poelje en zijn vrouw Janny hebben enorm veel werk verricht tijdens de voorbereidingen en vergaderingen bij hen thuis en ongetwijfeld was het Janny die een belangrijk deel in het artistieke deel van de happening had.

Tentoonstelling en boek van IJzebrand Schuitema

De zaterdagmiddag begon met de opening van IJzebrands tentoonstelling van meer dan 1000 rekenlinialen en schuiven, brochures en vele gerelateerde zaken. Een gigantisch werk dat urenlang door iedereen met veel interesse is bekeken. Ook weer een goede aanpak van de organisatie omdat exposities op andere bijeenkomsten soms niet de aandacht kregen die het verdiende doordat het was gecombineerd met bijvoorbeeld de verkoop- en ruilactie. Een tentoonstelling die deels aansloot bij de inhoud van het boek dat IJzebrand op de bijeenkomst introduceerde. Een indrukwekkende verzameling. Het boek van IJzebrand is uniek in de zin dat het in het Nederlands en Engels ter beschikking was en dat het gedrukt was door een firma die in de Nederlandse geschiedenis van de rekenliniaal een belangrijke plaats had namelijk de Firma Rijnja. De kwaliteit van de plaatjes is in mijn opinie slechts één keer geëvenaard maar de toevoeging van een CD waarop ruim 500 foto's in kleur van de in het boek besproken linialen staan, is uniek. De inhoud van het boek is van groot belang voor de wetenschappelijke achtergronden van een aantal, vooral Nederlandse rekenlinialen -ontwerpers. Als IJzebrand geen onderzoek gedaan had en dit niet gepubliceerd had dan zou een belangrijk deel van die geschiedenis nooit ter beschikking zijn gekomen.

Zonder twijfel een perfect, leuk, interessant, leerzaam gebeuren waar iedereen die er aan meegewerkt heeft met trots op terug mag kijken. Het damesprogramma heb ik niet

gevolgd maar begrijp uit een paar opmerkingen dat dat ook geweldig was.

Hartelijk dank namens de participanten.

Herman van Herwijnen

5. Een logaritmedicht

Ernst Koper

In het mededelingenblad voor oud-studenten wiskunde en bedrijfs- en industriële statistiek van de Universiteit van Amsterdam stond pas een aardig gedicht van de wiskundeleraar op de HBS van Ernst Koper. Ernst publiceerde dit gedicht en met zijn toestemming neem ik het in dit blad op.

Omdat onze hobby, in zekere zin, begonnen is met de uitvinding van de logaritme, past dit gedicht fraai in een mededelingenblad voor verzamelaars van rekenlinialen. Immers zonder logaritme, geen rekenliniaal (althans geen interessante).

De betreffende wiskundeleraar is mijnheer Van Heijst. Hij was een inspirerende leraar op het St. Ignatiuscollege in Amsterdam. Ernst zat eind jaren vijftig op dit college.

Het gedicht is niet helemaal compleet. Er ontbreken enkele regels. Kent iemand van onze Kring deze ontbrekende regels?

Ernst Koper is bereikbaar onder emailadres: ernstk@wins.uva.nl U kunt uw opmerkingen ook naar hem sturen via het secretariaat van het KdV-Instituut, Plantage Muidergracht 24, 1018 TV Amsterdam.

Hiernaast vindt u het gedicht van mijnheer Van Heijst.

Ten eerste zij U wel bekend

Dat logaritme is een exponent

Ten tweede moet gij er op rekenen

Dat ${}^g \log a = x$ en $g^x = a$ hetzelfde betekenen

Als definitie kunnen we ook best gebruiken

$$\text{kip}^{\text{kip}} \log \text{kuiken} = \text{kuiken}$$

(Vergeten stuk)

Het neusje van de grondtallen is tien

Omdat men daar direct de wijzer aan kan zien

In de tafel kan men zich dan vergewissen

Van de grootte der mantisse